

א. מה חסר בין הדינים השונים הנאמרים בתורהנו למי קרוי שמורנו לפסוקים יח, יט, כא, כב, כד, כה, כז, לב.

א. יח לכל נדריכם ולכל נדרותיכם.
באר את ההבדל שבין שני סוגים אלה למי רש"י י"ח. (עיין גם רמב"ן).
א 2. כ"ב רש"י ד"ה שבור. למה לו לרש"י לפוסף את המלים האלה.

ג. יש לרצונכם. כ"ט לרצונכם תזבחו.
מלבי"ם: (ויקרא טע"ף כ"ו): הרצון יבוא בעברי על שתי כוונות: א: על המיוס שיתרצה ויתמייס על החטא. כמו (ישעיה מ) כי נרצה עונת. ב: על החפץ בדבא מה לפי איזה משני המובנים שפרטים המורטים את מקומנו ומה נבוקיזום?
רש"י י"ט ד"ה לרצונכם. ועיין גם י"ט ה' ד"ה לרצונכם תזבחו. דברים לג ס"ז

ד"ה רצון
ראב"ע: י"ט ה' ד"ה וטעם לרצונכם.
רמב"ן: "ב" אל כל עדת בני ישראל (קרוב לסוף דבריו) החל מן "וכי תזבחו זבח שלמים כי אחר שהסר הזביחה" עד "ואור פניך כי רציתם."
חוקוני: תנו רצונכם בו שלא תהיו צרי עין במה שתקריבו לפני הקב"ה, לפי שיש בני אדם שאינם מקריבים מן הלב אלא מתוך טרואים בני אדם ובריהם עושים ויש להם בבת אם לא יעשו כך.
העמק דבר: לרצונכם היינו שיגיע על ידי זה הפקת רצון מאת ה'.

ד. לז' שור או כבש או עז כי יולד והיה טבעת ימים מחת אסו...

כח וטור או שה אומר ואת בנו לא תסחטו ביום אחד.

ויקרא תכה כ"ז: וטור או שה אומר ואת בנו... אמר ר' ברכיה בשם ר' לוי:

כת"ב (פסלי יב') יודע צדיק נמש בהמנו ורחמי רשעים אכזרי. "יודע צדיק נמש בהמנו" - מה הקב"ה סכתוב בתורתו (דברים כ"ב) לא תקה האם על הבנים, "ורחמי רשעים אכזרי" - זה סכתוב בו (הוטע י) אם על בנים רופסת.

ד"א: "יודע צדיק" - זה הקב"ה סכתוב בתורתו "שור או כבש או עז כי יולד והיה טבעת ימים..." "ורחמי רשעים אכזרי" זה המן הרשע דכתיב (אסור ז) "להשמיד את זרעו ולאבדו". א"ר לוי: אוי יהם לרשעים שהם מתעסקים בעצות על ישראל וכל אחד ואחד אומר: עצמי יפה מעצתך. עשו אמר: שוטה היה קין שהרב את אחיו בחיי אביו, ולא היה יודע שאביו פרה ורבה? אני אינו עושה כן, אלא (בר' כז') יקורו ימי אבל אבי ואהרונג... מרעה אמר: טומה היה עשו האמר: יקורו ימי אבל... ולא היה יודע שאחיו פרה ורבה בחיי אביו? אני אינו עושה כן, אלא עד זאינון דקיין לתות כרסיה דאמחון (=קטנים תחת כסא המסבר טל אמם) אבא מתנץ ימרון, שנ' (שמות א) וראיתם על האבנים... כל הבן הילוד היאורה... המן אמר: שוטה היה פורע שאמר: "כל הבן הילוד..." ולא היה יודע שהבנות נטאות לאנשים "ומרות ורבות מהש? אני אינו עושה כן אלא "להשמיד להרג ולאבד... טף ונשים..." ואף גוג ומגוג לעתיד לבוא עתיד לומר כן: שוטים היו הראשונים שהיו מתעסקים בעצות על ישראל, ולא היו יודעים שיש להם פטרון בטמים? אני אינו עושה כן, אלא מתחילה אני מודורג לפטרון שלהם ואח"כ להם!! הדא הוא דכתיב (תהלים ב) "יתיצבו מלכי ארץ... עלת: "אמר לו הקב"ה: רשע! לא באת להודורני? חייך טאני עושה עמן מלקמה: הה"ד (ישעיה מב) "ה' כבדור יצא כאיש מלקמה יעיר קנאה" וכתיב (זכריה יז) ויצא ה' בגוים ההם, מה כתיב תסן? "והיה ה' למלך על כל הארץ".

אא 1. מה בין דבורו הראשון של ר' ברכיה לבין דבורו השני, למה בכך בד"א את

פסוק פרשתנו על המסוק (דברים ככ') לא תקח האם...?

2. מה בא מדורו של ר' לוי ללמדנו בטעה זו?

ה. כח' וטור או שה אומר ואת בנו לא תסחטו...

רמב"ן דברים כב' ו' ד"ה כי יקרא קן צפור עד "בעבור שלא נתאכזר" והלאה קרוב לסוף דבריו החל מן "לומר שלא חס האל על קן צפור... עד 'קבלו גזרותי' רמב"ם מורה נבוכים ג' מ"ח: ואמנם מצות יחייטת בהמה היא הכרחית מטני שהמזון

הטביל לבני אדם הוא מן הזרעים הצומחים בארץ ומשן בעלי החיים, והטוב שבבשר הוא מה שחותר לנו לאכלו, וזה מה שלא יסופק בו הדומא. וכאשר הביא הכרח טוב המזון לרביגת בעל חיים, כונה התורה לקלה שבמיתות ואסרה סיענה אותם בשחיטה רעה ולא כגחיליה ולא יחתוך מהם אבר, וכן אסר לטחוט אותו ואת בנו ביום אחד להשקר ולהחיק לטחוט שניהם הבן לעיני האם, כי צעד בעל חיים בזה גדול מאד, אי

כ"י צעד אחד עליו וצער טאר בעלי חיים, כי אהבת האם ורחמיה על הולד אינו נמשך אחר חסכל רק אחר פעל הכח המדמה הנמצא ברב בעלי חיים כמו הנמצא באדם.

והיה זה הדין המיוחד בחור ושה פפני שהם מותר לנו אכילתם מן הבריות הנהוג לאכלתם, והם אשר תכיר בהם האם את הולד.

1. מהו טעם אסור "אותו ואת בנו" למי הרמב"ם ומהו למי הרמב"ן?

2. הם הן טענות הרמב"ן נגד הרמב"ם?

ל. לב. שמורנו ד"ה ולא תחללו. במה הוא נוטה מפירוט חז"ל אסור בעקבותיהם שפרטים רש"י ד"ה ולא תחללו, רמב"ן ד"ה ונקדשת.

השוכנות (וגם נאלות) יש לסלח לנחמה ליבוביץ ירושלמים קרית משה.